

Arbeidersbeweging en Godsdienst

Ons vorig artikel „Arbeidersbeweging en Godsdienst“ eindigde met een uiteenzetting over de betekenis van het religieuze pacifisme en socialisme. Hier volgt het slot.

De arbeidersbeweging heeft een geheel ander principe naar voren gebracht. Zij heeft een band gelegd tussen de leden van de klasse, heeft de arbeiders van onderdrukte en onderworpen eelingen gemaakt tot een vast aaneengesloten, als eenheid lijdende en strijdende groep. Zij heeft daardoor een geheel andere verantwoordelijkheid en een ander bewustzijn geschapen, waarbij niet het individu maar de gemeenschap van vakbond, partij of klasse uitgangspunt is. Zeker spelen ook hier nog individuele moed en karaktersterkte een grote rol, maar alleen, wanneer zij in verband staan met het lijd en strijd van de klasse.

Het optreden van Karl Liebknecht en Rosa Luxemburg zal altijd als lichtend voorbeeld staan. Maar dit is niet slechts een gevolg van hun moed en opofferingsgezindheid, maar vooral van het feit, dat deze werden aangewend als deel van de algemeene klassebeweging.

Hier schuilt het grote onderscheid tussen de „vooruitstrevende“ religieuzen en de revolutionairen. De religieuzen worden gedragen door hun Christelijk beginsel, hun gedragingen richten zich

naar een vast code, naar een veronderstelde Absolute Waarheid. Deze Absolute Waarheid wordt geacht verheven te zijn boven al het klein-menseelijke gedoe, moet dus in alle omstandigheden worden opgevolgd. Zo komt b.v. de consequent religieuze ertoe, te weigeren geweld te gebruiken, ook wanneer dit geweld wordt aangewend door de onderdrukten en zich richt tegen de uitbuiters. Op duizend en een manieren scheidt hij zich van het handelen van de klasse, dat niet gericht wordt door abstracte geboden, maar door materiële verhoudingen. Zo komt de religieuze onvermijdelijk tot het punt waarop zijn geloof reactionair werkt, omdat het star is en zich niet aan de werkelijke verhoudingen kan aanpassen.

Het hier gezegde is geen pleidooi voor opportunisme. Het houdt niet in, dat opvattingen van ogenblik tot ogenblik moeten worden herzien. Het houdt stellig niet in dat principes in moeilijke ogenblikken behoren te worden prijsgegeven. Het gaat er echter om, of deze principes worden afgeleid uit een abstract beginsel, of uit het werkelijke leven. Dit werkelijke leven dwingt ons te strijden voor de opheffing van de uitbuitingsmaatschappij, dwingt ons ook tot het organiseren van onze saamhorigheid en macht als onderworpen, maar revolutionaire klasse. Deze grondprincipes moeten stellig niet worden verwaarloosd of verwrongen, zoals door de officiële beweging is gedaan. Ze moeten

VOOR OF TEGEN

Onze berichtgeving over de Haagse tramstaking heeft datgene bewerkstelligd, wat we ook bewust wilden bewerkstelligen, n.l. dat men met ons het conflict op de voet volgde, het verloop bespreekte en met ons de lessen er uit trok. Lezers hebben er ons over geschreven, hun dank betuigd voor de duidelijkheid van het verslag en hun instemming betuigd met de conclusies, welke wij uit deze staking trokken. Men was het eens met onze tot de oplossing van alle vraagstukken te komen, critiek en over de wegen, die wij aangaven om tot concentratie van de arbeidersmacht in de bedrijven. De vraag werd daarbij gesteld, hoe de schrijver dacht over het vraagstuk „vakorganisatie“ en of we nu niet van mening waren, dat in Spartacus propaganda moest worden gemaakt voor het opzeggen van het lidmaatschap daarvan. Hiermede raakt deze lezer zeker een probleem aan, waarover we het niet alleen nog niet met elkander eens zijn, doch waarover ook het laatste woord niet gesproken is.

Een medaille heeft altijd twee zijden, een voor- en een keerzijde. De voorzijde van die medaille mag misschien mooier zijn of meer in onze smaak vallen, we hebben niettemin toch altijd met de keerzijde rekening te houden, daar voor- en keerzijde samen de medaille vormen. Nu moet men ons niet misverstaan wanneer wij, zoals in ons artikel over de Haagse tramstaking, schrijven dat de enige weg om tot bevrijding van de arbeiders te komen ligt in de machtvererving in de bedrijven. Dus te beginnen met het vormen van bedrijfskernen. We zien geen andere mogelijkheid en zullen dus overal telkens weer de gelegenheid te baat nemen dit onder de arbeidersklasse te propageren want, willen we werkelijk propagandist zijn, dan zullen we overal moeten zijn waar arbeiders bijeen zijn, die voor onze idee onvankelijk zijn. En nu zijn we meteen bij het punt, waarop onze lezer doelt.

Natuurlijk zijn wij als Spartacisten tegenstanders van de vakbeweging. En in onze beschouwingen laten we dat ook niet na steeds weer op de verschillende invloeden van de vakbeweging te wijzen en de arbeiders op te wekken het zelf te doen. Maar we mogen ons daarbij niet laten verleiden tot het standpunt, ieder die niet voor mij is, is tegen mij. Wanneer wij propageren dat er geen andere weg is, dan het zelf doen en met de feiten bewijzen dat de arbeiders in hun strijd daar telkens toe gedwongen worden, dan wil dat nog niet zeggen dat de massa van de arbeiders die weg bewust ziet. Daarom is zij nog voor het overgrote deel georganiseerd in diezelfde vakbeweging die, zoals wij weten, de vijand van hun strijd is, hun strijd, die hen tevens in conflict brengt met de

leiding van hun organisaties.

Voorts is er dan nog een deel, dat weliswaar tot andere organisatie- en strijdvormen wil komen, doch zich nog niet ten volle bewust is van de juistheid van ons standpunt. Men zou kunnen spreken van een overgangsvorm tussen de vakbeweging en ons standpunt. En het is logisch, dat dergelijke vormen bestaan en ontstaan.

Neem nu b.v. de O.V.B. We behoeven zeker niet te herhalen met hoeveel reserve we tegenover deze organisatie staan en het in October plaats vindende congres van deze organisatie, zou wel eens beslissend kunnen blijken te zijn voor de bepaling van ons verdere standpunt. Voorschans hebben we hier nog te maken met een organisatie, die tendenzen vertoont zich in de richting van ons standpunt te ontwikkelen. Hier zijn arbeiders, die inderdaad op het standpunt staan dat zij zich op de grondslag van de bedrijven zullen moeten verenigen en dat de nieuwe organisatie van de arbeidersklasse gekenmerkt zal moeten worden door nieuwe vormen van strijd. Alweer toegegeven, dat niet alle arbeiders in de O.V.B. op dit standpunt staan. Dat het ook weer een betrekkelijk kleine kern betreft en dat het standpunt van die kleine kern slechts tot zo zekere hoogte parallel aan onze opvatting loopt. Het neemt echter toch niet weg, dat we hier te maken hebben met arbeiders, die voor onze idee onvankelijk zijn en derhalve heben we er dus voor te zorgen dat we er bij zijn. Dat we met deze arbeiders praten, hen wijzen op het foutieve in hun organisatie en dat het in de strijd niet in de allereerste plaats zaak is eigen organisatie (O.V.B.) maar de organisatie van de arbeidersklasse te versterken, wat nog niet bereikt wordt, door loutere versterking van de O.V.B. Dat deze O.V.B. hoogstens kan fungeren als propaganda-apparaat, als motor in de komende strijd, doch dat de strijd-organisatie opgebouwd zal dienen te worden in de bedrijven tezamen met de anders- en niet-georganiseerden.

Dit kan je alleen doen wanneer je zelf ook in die O.V.B. bent. En nu willen we ook weer niet zeggen, dat nu allen die lid zijn of sympathiseren met Spartacus lid moeten worden van de O.V.B. Ieder is propagandist daar waar hij zich het beste thuis gevoelt of waar hij zich het beste geschikt acht. We kunnen ons indenken, dat er kameraden zijn, die zich in hun propaganda uitsluitend beperken tot hun bedrijf, dus tot de directe praktische propaganda. Er zijn er echter ook, en tot deze laatste categorie behoort schrijver dezes, die op het standpunt staan, dat we onze taak als propagandist niet te eng mogen oppakken. Dat we alle mogelijkheden, welke ons geboden worden moeten benutten. Dus naast de directe propaganda onder de bedrijfsarbeiders ook de min of meer theoretische voorlichting in die organisaties, die zich door hun stellingname of organisatievormen min of meer

worden gehandhaafd door alle moeilijkheden en nederlagen heen.

De arbeidersbeweging is in wezen on-Christelijk. Het Christendom, dat uitgaat van de individuele zelfvervolmaking, verheft daarmee het kapitalistische grondprincipe „ieder voor zichzelf“ ook tot grondslag van de „hogere moraal“. In de arbeidersbeweging staat als hoogste principe de solidariteit. De arbeidersbeweging heeft geen behoefte aan heiligen, maar aan kameraden. De figuur van Christus, het symbool der individuele vervolmaking verliest zijn betekenis. Als nieuw symbool treedt Spartacus, herinnering aan de opstand der slaven in Rome, die hun strijdende eenheid tot het laatste toe wisten te bewaren.

Waar de arbeiders strijden, raken de principes van het Christendom op de achtergrond en worden vervangen door die van het klassebelang en de kelasolidariteit. Slechts wanneer de strijd der arbeiders wordt afgebroken en de arbeidersklasse versplinterd, komt de religie weer naar voren. Dit is het geval geweest in de oude arbeidersbeweging. Met het verbreken van de strijdeenheid, door de ont aarding van partijen en vakbonden tot organen van een leidersapparaat, is de godsdienst in de „socialistische arbeidersbeweging“ weer doorgedrongen. Deze heeft daardoor bewezen geen arbeiders-BEWEGING meer te zijn. Want slechts daar, waar het gemeenschappelijke revolutionaire doel verloren is gegaan, kan de mens zijn doel weer gaan zoeken in Christelijke religieuze principes. Daarom zal, wanneer eens de revolutionaire actie weer om zich heen gaat grijpen, de godsdienst wegsmelten uit de harten en hoofden der mensen.

in de richting van onze idee ontwikkelen ter hand moeten nemen. Het een behoeft het ander niet uit te sluiten.

We menen hiermede dat we de vraag van onze lezer zo volledig mogelijk beantwoord hebben en tevens aangetoond hoe onvolledig zijn vraag in feite is. Hij stelt zijn vraag zo simpel, stellingname tegen de vakbeweging, maar vergeet daarbij echter de tussen- en overgangsvormen van die vakbeweging, en het zou naar onze mening van heel weinig realisme getuigen, wanneer we aan deze overgangsvormen met onze neus in de wind voorbij gingen, zouden doen alsof ze niet bestonden of vereenzelvidgen met de vormen van vakbeweging waaraan ze ontsproten. Tegen de vakbeweging nemen we dus zonder meer stelling evenals we stelling nemen tegen de oude vakbewegingstendenzen in de nieuw ontstane of nog te ontstane vormen van arbeidersorganisatie. Spartacus vormt echter als politieke groepering geen centralistische politieke partij. Dit is nu weer het grote principiele verschil met zo goed als alle politieke groeperingen of partijen. Vanzelfsprekend dus, dat men van Spartacus dus ook geen uitspraak zal kunnen verwachten als „de O.V.B. heeft zich ontwikkeld in de lijn van een doodgewone ordinaire vakorganisatie. Alle leden en geestverwanten van Spartacus dienen al lid van die O.V.B. te bedenken.“

Mocht de ontwikkeling in de O.V.B. deze richting uit gaan, en we voegen er aan toe dat het ons ten zeerste zou spijten, dan nog zal men een dergelijke oproep tevergeefs in Spartacus zoeken. Zou Spartacus dit gaan doen, dan zou zij blij geven zelf de gedachte van het zelfdoen niet begrepen te hebben. Dan zou zij zelf inderdaad leiding willen gaan geven. Neen, in dit geval zal men zeker onze kritiek, kunnen lezen, dan zullen we zeker aantonen, dat we niet meer te maken hebben met een organisatievorm van onderop doch van bovenaf gedirigeerd, het dan aan het nu denken van de lezer overlatende of hij na onze uiteenzetting zich nog in zo'n organisatie zou thuis kunnen gevoelen. En om reeds bij voorbaat op- of aanmerkingen in deze richting de pas af te snijden, we erkennen dat deze tendenzen momenteel reeds in ruime mate in de O.V.B. aanwezig zijn. Dat ook deze O.V.B. zich dreigt te ontwikkelen in de richting van een vijfde vakcentrale Voorlopig hebben we echter te maken met het feit, dat de gewone arbeider uit het geld nog niet gesproken heeft. Die zal op het komende congres aan het woord kunnen komen en zijn mening naar voren kunnen brengen. Vandaar dat wij boven reeds het woord kunnen komen en zijn mening naar voren kunnen brengen. Vandaar dat wij boven reeds het woord kunnen komen en zijn mening naar voren kunnen brengen. Vandaar dat wij boven reeds het woord kunnen komen en zijn mening naar voren kunnen brengen. Vandaar dat wij boven reeds het woord kunnen komen en zijn mening naar voren kunnen brengen.

2 OCTOBER 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 39

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen-vereinigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

Bij de opening van de Staten-Generaal

De nieuwe zittingsperiode van de Staten-Generaal — de Tweede en Eerste Kamer — is door het uitspreken van de Troonrede in de verenigde zitting van die Kamers op de traditionele derde Dinsdag in September aangevangen. Direct daarna is door de minister van Financiën de serie wetsontwerpen aangeboden, die de financiële plannen van de regering voor het jaar 1949 bekend maken. Over het algemeen spreekt men daarbij over de miljoenennota, daarmee doelende op de nota die deze wetsontwerpen begeleidt en die als een toelichting daarvan zijn te beschouwen. Zo moet men dus uit Troonrede en deze wetsontwerpen een indruk kunnen krijgen over de komende regeringspolitiek. Zo was dat van ouds. Maar deze gedachte is dan ook zeker in belangrijke mate „verouderd“. Immers was in het verleden de staat en dus zijn regering, principieel het hoogste politieke gezag. Buiten de staatsgrenzen waren andere staten, maar ook deze waren op hun gebied hoogste gezag en zij allen hadden, als het er op aan kwam, niets met elkander uitstaande. Wel werden er verdragen gesloten tussen de verschillende staten, maar die konden alleen in volkomen gelijkheid vrijwillig worden aangegaan. Voor zover die verdragen vredesverdragen waren, na een oorlogsperiode, was ook die principieel vrijwilligheid vaak wel van bedenkelijke aard. Maar in het algemeen kon toch nog wel, zolang het economische leven van de landen ieder afzonderlijk een stevig eigen karakter droeg, dit principe nog wel worden erkend en gehandhaafd. Dit alles is natuurlijk tegenwoordig totaal veranderd. Niet alleen zijn de economische belangen in overmate sterk verstrengeld, maar enkele machtscentra beheersen nu grote delen der wereld. Kleine economische gebieden en staten, zijn daardoor van deze groten afhankelijk geworden. Dit veroorzaakt, dat veel minder waarde is toe te kennen aan

het uitspreken door een regering van haar plannen. Anders gezegd, de plannen die voorgelegd worden, zijn niet zozeer de plannen meer van de regering, als wel de lijn waarlangs een regering moet gaan, wil zij in het internationale, economische en politieke verkeer mee kunnen komen.

Wij stellen de kwestie niet slechts uit theoretische overwegingen. Het is voor de arbeiders dringende noodzaak de werkelijke verhoudingen in het politieke leven te leren onderkennen. Zodra zij immers aan deze wijze van denken toe zijn, kunnen zij ook het zuiver propagandistische karakter doorzien van geestdriftig of pessimistisch gestemde beschouwingen in pers en voor radio met betrekking tot vorstehuis, regering en regeer-methoden.

Intussen blijft daarbij Troonrede en miljoenennota in zoverre voor de arbeiders belangrijk, dat zij zich kunnen afvragen: „Wat is men dit jaar met ons van plan“. Maar daarbij zullen zij de werkelijke rol van de z.g. machtsdragers duidelijker zien, en begrijpen, dat deze toch eigenlijk ook niet veel meer zijn dan de dienstbaren aan de werkelijke economische en politieke wereldmacht-bezittenden.

Een tweede punt waarop wij de aandacht willen vestigen is, dat deze gewijzigde internationale verhoudingen, machtsverhoudingen in het economische leven, er toe hebben geleid, dat de staat des ondanks de indruk vestigt; machtiger dan ooit te zijn. Zij bepaalt er zich nu, wat haar financiële plannen betreft, niet meer toe een begroting te brengen van eigen uitgaven en ontvangsten, maar zij houdt zich, zoals in Nederland door middel van het Centraal Plan Bureau, bezig met leiding geven aan het economische leven. Zij regelt in grote lijnen de verhoudingen van bezittingen en schulden tussen het gehele economische leven van het land en het buitenland; de deviezenbepalingen. Zij regelt, ook weer in grote lijnen, invoer en uitvoer van goederen. Zij streeft een versterking van de

internationale creditwaardigheid van het land na, door herstel en versterking van het z.g. nationaal vermogen. Zij tracht de kapitaalsbelegging te richten op zodanige wijze, dat die delen van het bedrijfsleven worden versterkt, die wenselijk worden geacht, en de belegging te belemmeren, of te voorkomen, in die bedrijfstakken, waar dat niet wenselijk wordt geacht. Maar bij dat alles spreekt de wil der machtigen in het buitenland op krachtige wijze mee. Dat dit alles ook de arbeiders betreft, zij, die de waar arbeidskracht aanbieden, spreekt vanzelf. Het geheel betekent dus, dat ook de arbeidskracht wordt beheerst. Het loonpeil wordt gericht en de levensstandaard door prijspeil, distributie enz. eveneens. Welk systeem daarbij wordt gevolgd, hangt af van de doelmatigheid. Immers, dat systeem moet passen in het algemeen aanvaarde plan. De distributie wordt daarbij de laatste tijd als minder wenselijk beschouwd.

Wanneer wij in dit verband in verschillende artikelen van de laatste tijd de aandacht er op hebben gevestigd, dat er een wijziging is gekomen in de politiek van de Nederlandse regering, dan hebben wij daarmee willen vaststellen, dat hier, zoals ook in andere West-Europese landen, als gevolg van de Amerikaanse druk, een einde gekomen is aan, al of niet staats-socialistische plannen om het nationale kapitalistische economische leven te richten op eigen onafhankelijke kapitalistische wederopbouw. Amerika heeft bij zijn Marshall-plannen duidelijk te kennen gegeven, dat zijn economische methoden dienen te worden gevolgd, althans bevoorderd moeten worden.

Nationale plannen kunnen in dat verband zeker geen staats-socialistische plannen zijn. Die illusie diende in de allereerste plaats door allen die Amerikaanse hulp nodig hadden en die zich dus in het Amerikaanse front inschakelden, te worden opgegeven. Dat was dus de eerste eis. Maar ook gewone nationale plannen hebben alleen dan naar Amerikaanse maatstaf reden van bestaan, wanneer zij aansluiten aan de Amerikaanse belangen. Ook het Marshall-plan is in dit opzicht een plan en alle nationale plannen in de op Amerika georiënteerde landen zullen daaraan onderworpen zijn. Zo is de Nederlandse staat

een dochtermaatschappij van het Amerikaanse kapitalisme.

Alleen zo kan men een juist beeld krijgen van wat komen gaat, van wat de Troonrede en de miljoenennota inhouden. Natuurlijk, het economische leven moet worden hersteld. Dat verlangt ook het kapitaalbeleggende Amerika. Er moet ook meer vrijheid komen in het bedrijfsleven. De Amerikaanse trusts en kartels kunnen elke concurrentie aan. Zij hebben de meest moderne fabrieksinstallaties en hebben dus niets te vrezen; kunnen elke concurrent verslaan. Er moet in kapitalistisch Nederland natuurlijk winst worden gemaakt en een beheersing van het loonpeil en de levensstandaard is daarbij een uitermate goed middel. Hier is ordening op haar plaats. Ook de Nederlandse bezittende klasse krijgt een waarschuwing. Voor zover winsten worden gemaakt, die tot kapitaalherstel leiden, is dat goed. Met voldoende wordt dan ook geconstateerd, dat het nationaal vermogen iets is toegenomen, maar dit moet niet leiden tot al te grote winstuitkeringen. Bedacht moet worden dat naast toename van het nationaal vermogen een toegenomen nationale schuld staat aan Amerika, waarvan ook de rentelasten moeten worden nagekomen.

Wanneer wij nu nog enkele cijfers willen noemen, dan valt het ons ten eerste op, dat men er in is geslaagd de grote tekorten te overwinnen. Er is nog een tekort van circa 700 miljoen gulden op de gewone dienst en de aflopende buitengewone dienst, voortvloeiende uit de oorlogsomstandigheden. Maar dat tekort bestaat voor meer dan de helft uit een tekort uit het Landbouwegalisatiefonds, waaruit de toeslagen op verschillende producten worden gehaald. Echter ook op dit terrein is er sprake van een belangrijke daling vergeleken bij vorige jaren. Bovendien bestaat het voornemen, deze toeslagen snel af te schaffen, hetgeen natuurlijk prijsverhoging gaat betekenen.

Opmerkelijk is, dat, in vergelijking met het vorige jaar, bijna alle soorten van uitgaven ongeveer gelijk zijn gebleven. Maar naast een matige stijging van de kosten van onderwijs, valt direct op, dat de militaire uitgaven zijn gestegen van iets meer dan 400 miljoen tot bijna 500 miljoen gulden. Dit, ondanks het feit, dat de exploitatiekosten van de marine in Indië ten bedrage van 122 miljoen gulden ten laste van dat land worden gebracht, hetgeen dit jaar voor het eerst geschiedt. Wanneer wij nu nog vermelden, dat de verhoging van middelen om de kosten te bestrijden in de sterkste mate te vinden zijn in Loonbelasting en Omzetbelasting, dan geloven wij toch enigszins een indruk te hebben gegeven van wat deze begroting inhoudt. Was de opbrengst van de Loonbelasting in 1948 f 328 miljoen, thans wordt gerekend op f 416 miljoen. Voor de Omzetbelasting zijn die cijfers f 488 en f 712 miljoen.

Men ziet, de nieuwe plannen betekenen, dat de arbeidersklasse het gelag zal betalen.

Israël na de moord op Bernadotte

De moord op Bernadotte heeft plotseling weer de schijnwerper van de publieke belangstelling op het Palestijnse conflict geworpen. De belangstelling voor de buitenlandse politiek is over het algemeen zeer gering, een moord op een belangrijk persoon, vooral als het in de kranten nogal breed uitgemeten wordt, zoals bij Bernadotte, houdt even de belangstelling gaande, maar het merendeel der mensen dommelt spoedig weer in. Toch is deze houding, hoewel begrijpelijk — de eigen zorgen om het bestaan drukken zwaar — een heel verkeerde. Immers, het Palestijnse conflict is, zoals we reeds vaker in vorige artikelen hebben aangetoond, van een wereldomvattende betekenis. In deze wereld, waar alles draait om de machtsstrijd tussen Amerika en Rusland, waar de voorbereiding tot de derde wereldoorlog in het middelpunt staat, heeft ook Palestina zijn betekenis.

Wij zeiden het reeds eerder, Palestina is het knooppunt van de oliebelangen. Nabij Haifa mondt de pijpleiding uit, die alle olie van Kirkkoek naar de Middellandse Zee vervoert. Onmiddellijk grenzend aan Palestina liggen de Arabische landen met de grootste oliereserves. Daar de olie in de oorlog van enorme betekenis is, wordt het

duidelijk, dat het veroveren en behouden van de concessies voor de imperialistische machten van groot belang is. Gedurende en na de eerste wereldoorlog was het voornamelijk Engeland dat van de Arabische staten in het Midden-Oosten belangrijke concessies verkregen had. Na de eerste wereldoorlog verkreeg Engeland het mandaat over Palestina. De Joden, aangemoedigd door de Balfourdeclaratie, vestigden zich geleidelijk in Palestina en een industriële en agrarische ontwikkeling op moderne basis nam een aanvang. De Arabische feodale machthebbers zagen hierin een bedreiging voor hun macht over de door hen sinds eeuwen uitgezogen arme boeren en probeerden deze ontwikkeling te remmen. De Engelse kapitalisten; het oog gericht op hun concessies, steunden min of meer bedekt, de Arabieren in hun yzeret. Anderzijds wilden ze de Arabieren toch weer niet een te grote macht in Palestina laten ontwikkelen en daardoor kregen we de zigzag-politiek te zien, die zo kenmerkend is voor Engeland en vaak het verdeel- en heers-systeem wordt genoemd.

Gedurende en na de tweede wereldoorlog is ook de invloed van Amerika veel sterker geworden, Amerika heeft Engeland overal uit de belangrijke posities ge-

drongen en beheerst met zijn dollars alle gebieden, die niet onder Russisch beheer zijn gekomen. Zo heeft Amerika in werkelijkheid reeds grote belangen in de oliegebieden van het Midden-Oosten. En zo zien we Amerika dezelfde zigzagpolitiek voeren, die oorspronkelijk Engeland gevoerd heeft. Eerst kwam het met een voor Israël tamelijk gunstig verdeelingsplan, wat het enige maanden later weer introk. Daarna weer een defacto-erkenning van Israël, later weer een voorstel tot wapenstilstand, die de Joden in Israël verbod het leger uit te breiden door immigratie van weerbare Joden en de toevoer van wapenen en wapenoefening stopzette. In werkelijkheid dus een beknotting van de militaire macht van Israël.

Deze zigzag-politiek wordt duidelijk, als we begrijpen dat Amerika, evenals destijds Engeland, het voordeligst uitkomt, als aan Joden zowel als aan Arabieren verhindert wordt een werkelijke zelfstandige macht te vormen. De militaire kracht van Israël werd algemeen onderschat. Nu het blijkt dat Israël niet zo gemakkelijk te verslaan is, wordt gevreesd, dat het zijn macht wel eens verder kan uitbreiden, ja, er gingen zelfs geruchten, dat het expansie beoogde naar Trans-Jordanië. Dat de Joden zo gemakkelijk militaire overwinningen konden behalen, is zeker ook toe te schrijven aan het feit, dat de Palestijnse Arabische boeren en arbeiders hen niet vijandig gezind

zijn. Het zijn immers de Arabische machthebbers uit de omliggende Arabische landen en Egypte, die, gesteund door de Engelse oliemagnaten, deze oorlog voeren. Dat de oliegebieden van het Midden-Oosten in het Noorden grenzen aan Rusland, maakt het natuurlijk voor de Westerse machten des te belangrijker.

In geheel Azië wordt de strijd tegen het oprindend Russisch imperialisme gestreden. In China, Japan, Indonesië, India, wordt de Anglo-Amerikaanse macht bedreigd door Rusland. In de oliegebieden van het Midden-Oosten is ze nog tamelijk verzekerd. Wil ze de macht daar behouden, en versterken, dan zal ze zowel Joden als Arabieren te vriend moeten houden niet alleen, doch tevens er voor moeten zorgen, dat ze onder haar toezicht komen te staan.

Het lijkt er veel op, of de tactiek daarbij is, om beide partijen door een langdurige strijd zo te verzwakken, dat ze niet anders kunnen dan zich onder de „bescherming” van Amerika stellen.

Waar Amerika de grootste invloed heeft in de Verenigde Naties, wil het onder toezicht stellen van de Verenigde Naties dan in werkelijkheid ook zeggen, het onder controle brengen van Amerika. Het lijkt er op, of de algemene politiek van Israël daar geen overwegende bezwaren tegen heeft. Die richting in Israël echter, die om de Sterngroep gegroepeerd

is, wil, dat Israël zich losmaakt van elke vreemde overheersing en een zelfstandige nationale politiek voert.

Met de moord op Bernadotte heeft ze te kennen gegeven, dat zij niet van zins is zich aan de besluiten van de Verenigde Naties te storen. In werkelijkheid staat ze een onafhankelijke nationale politiek voor, die voornamelijk steunt op de militaire macht en de discipline.

Deze daad van de Sterngroep heeft echter de Israëlijsche staat ertoe gedreven, duidelijk aan te tonen, dat zij bereid is zich te onderwerpen aan het Amerikaanse kapitaal. Dit blijkt het duidelijkst uit het feit, dat zij, nadat in de vergadering van de Verenigde Naties de toelating van Israël afhankelijk was gesteld van de macht tot handhaving der orde in eigen land, onmiddellijk een klopjacht begonnen is op de leden van de Sterngroep en zij haar grenzen gesloten heeft. Zo heeft de Israëlijsche regering bewezen, dat zij begrepen heeft, dat ze, ondanks de strijd om de nationale zelfstandigheid, die ze nu zo verbeteren voert, toch afhankelijk zal moeten zijn, en wel van de grote kapitaal-machten, in dit geval de Anglo-Amerikaanse. En iedere beweging, of die van rechter- of linkerzijde komt, die deze politiek zou trachten te doorbreken, zal ze met geweld de kop in moeten drukken.

Geen enkele natie is in het huidige stadium van het kapitalisme in staat zich buiten de machtsstrijd van de grote mogendheden te houden. We zien het in de jonge Indonesische republiek, we zien het in Israël.

BEGRAAF DODEN

Het hier volgend fragment is ontleend aan een toneelstuk met bovenvermelde titel, van de Amerikaanse schrijver Irvin Shaw.

Het toneel stelt voor een deel van een slagveld, enige kilometers achter het front, waar soldaten een graf gegraven hebben voor zes gesneuvelden. Nadat ze de lichamen er in hebben gelegd en ze willen bedekken met aarde, staan plotseling de doden op. Ze weigeren begraven te worden. Op alle mogelijke manieren wordt geprobeerd, de mannen er toe te krijgen, zich te laten begraven. Generaals komen er aan te pas, priesters, journalisten; niets helpt.

Tenslotte komt men op 't idee de vrouwen (moeders en verloofden) van de slachtoffers te laten komen. Die zullen misschien in staat zijn, hen tot rede te brengen.

Dit is het gesprek, dat de gesneuvelde Webster, in leven mecanicien, voert met zijn vrouw Martha.

M.: „Zeg eens wat.”

W.: „Wat moet ik zeggen?”

M.: „Iets — wat je maar wilt. Als je maar praat. Ik krijg er kippevel van, jou daar zo te zien staan, terwijl je er uitziet als.....”

W.: „Zelfs nu, na dit, hebben we elkaar niets te zeggen.”

M.: „Praat niet zo. Toen je nog leefde, heb je genoeg op die manier gepraat. Ik kan niet helpen, dat je dood bent.....”

W.: „Nee.”

M.: „Het was al erg genoeg toen je nog leefde — en niet tegen me sprak en keek, alsof ik je altijd in de weg liep.”

W.: „Martha, Martha, wat is er nou voor verschil?”

M.: „Ik wou je dat maar eens zeggen. Ik veronderstel, dat je nou terugkomt en mijn leven helemaal zal verpesten.”

W.: „Nee, ik kom niet terug.”

M.: „Maar wat dan?”

W.: „Dat zou ik je niet kunnen uitleggen, Martha.....”

M.: „Nee! Oh nee, dat zou je je eigen vrouw niet kunnen uitleggen. Maar je zou het wel

kunnen verklaren aan de vuile troep leeglopers in die vervloekte garage van jou en ook aan die schooiers in de kroeg in de F-sstraat.....”

W.: „Ik denk het ook. De dingen schenen duidelijker als ik met de jongens praatte, terwijl we aan 't werk waren. En ik speelde het klaar op zo'n manier te spreken dat de mensen daar in die kroeg begrepen, wat ik bedoelde. Het was fijn daar Zaterdagavond te staan met een pot bier voor je en een paar lui naast je, die je taal begrepen, als je sprak — wel, over Babe Ruth of de nieuwe smeer-methode van Ford of de kansen voor ons om in de oorlog te komen.....”

M.: „Het zou een verschil maken, als je rijk was en een mooi leven voor je had, waarin je zou willen terugkomen. Maar je was arm.....”

W.: „Ik had altijd vuil onder je nagels, je kreeg nooit genoeg te eten, je had het land aan mij, je vrouw, je kon het niet eens verdragen met me in dezelfde kamer te zijn.....”

M.: „Schud maar niet in die hele leven, wat je je kan herinneren was het glas bier op Zaterdagavond, dat je dronk met een stel schooiers.....”

W.: „Houd op. Ik heb er toen niet zo aan gedacht, maar ik geloof, dat ik in die tijd gelukkig was.”

M.: „Jij was toen gelukkig..... maar in je eigen huis was je niet gelukkig! Ik weet het, zelfs al zeg je het niet! Nou, ik was ook niet gelukkig! Te moeten leven in drie smertkamertjes waar geen vijf keer in een jaar de zon in kon doordringen! Met als gezelschap de wanten op het behang, die daar een pic-nic hielden! Gelukkig!”

W.: „Ik deed m'n best.”

M.: „Achtien en een halve dollar per week! Jij deed je best! Achtien en een halve dollar, blijkes melk, eens per jaar een paar schoenen

van 2 dollar, vijfhonderd dollar voor de verzekering, gehakt, God, wat haat ik dat gehakt! 18½ dollar en bang voor alles: voor de huisbaas, voor de gasrekening, en iedere maand een doodschrik dat er misschien een baby moest komen! Waarom zou ik geen baby kunnen hebben? 18½ dollar, geen baby!”

W.: „Ik zou ook graag een kind gehad hebben.”

M.: „Zol je hebt er nooit over gesproken.”

W.: „'t Is fijn, een kind te hebben. Met een kind kun je eens praten.....”

M.: „In 't eerst, in 't begin, dacht ik dat we de een of andere dag wel een kind zouden krijgen.”

W.: „Ja, ik ook. 's Zondags keek ik in het park naar de mannen, die hun kinderen daar rondredren.”

M.: „Daar waren zo'n hoop dingen die je me niet vertelde. Waarom zei je nooit wat?”

W.: „Ik schaamde me om er met je over te praten. Ik kon je nooit iets geven.”

M.: „Dat spijt me.”

W.: „In 't eerst was alles fijn. Ik lachte dikwijls bij mezelf als ik naast je liep, op straat en andere mannen naar je keken.”

M.: „Dat is lang geleden.”

W.: „Een kind zou ons geholpen hebben.”

M.: „Nee, dat zou het niet. Bedruvel jezelf niet, Webster. De Clarks van beneden hebben er vier en het helpt hen niets. Die ouwe Clark komt Zaterdagavond dronken thuis en slaat ze met z'n scheerriem en gooit de borden naar z'n vrouw. Kinderen helpen de armen niet. Niets helpt de armen. En ik vertik liet om zieke, vuile kinderen te hebben op 18½ dollar.....”

W.: „Juist.”

M.: „In een huis hoort een baby. Maar het moet een schoon huis zijn, met voldoende te eten. Waarom zou ik geen baby hebben? An-

dere mensen hebben ze ook. Zelfs nu, in de oorlog, hebben zij ze. Zij krijgen geen kippevel, iedere keer dat ze een blaadje van de kalender scheuren. Zij gaan naar een mooi ziekenhuis in een nette ziekenauto, en krijgen kinderen tussen schone lakens! Wat voor bijzonders hebben ze, dat God het voor hen zo gemakkelijk maakt kinderen te krijgen?”

W.: „Zij zijn niet met mecaniciens getrouwd.”

M.: „Nee. Voor hen geen 18½ dollar. En nu..... nu is 't nog erger. Jouw 20 dollar per maand. Jij hebt jezelf verkocht om gedood te worden en ik krijg 20 dollar per maand. Ik sta de hele dag in de rij voor een brood. Ik weet niet meer hoe boter smaakt. Ik sta in de rij met door de regen doorweekte schoenen voor een pond rottig vlees per week. 's Avonds ga ik naar huis. Niemand om mee te praten, zitten maar, kijken naar de wandluisen, bij een klein lampje, omdat de Regering electriciteit moet sparen. Jij moest weg en ik moest zo achterblijven! Wat heb ik aan die oorlog, als ik 's avonds maar moet zitten, zonder aanspraak? Wat heb jij er aan, dat je weg moest en.....?”

W.: „Daarom ben ik nu opgestaan, Martha!”

M.: „Waarom heeft dat zo lang geduurd? Waarom nu? Waarom geen maand, geen jaar, geen tien jaar geleden? Waarom ben je toen niet opgestaan? Waarom heb je gewacht, tot je dood was? Daar leef je van 18½ dollar per week, met de wandluisen, en zegt geen woord, en als ze je dan doodschieten, verzet je je! Idioot!”

W.: „Ik heb dat niet zo ingezien, vroeger.”

M.: „Net iets voor jou! Wachten, tot het te laat is! Er is genoeg voor de levenden, om tegen op te staan! Vooruit maar, sta op! Het wordt tijd, dat je wat terug zegt. Het wordt tijd, dat al die beroerde ellendelingen, die van 18½ dollar moeten leven, opstaan, voor zichzelf, hun vrouwen en de kinderen, die ze niet hebben moegen! Vertel ze allemaal zich te verzetten! Zeg het zelf! Zeg het zelf!”

„Spartacus op de Vesuvius”

Verantwoording van de ingekomen gelden, gedurende de maand Juni.

Doof de Amsterdamse agent werd ontvangen:

a. Aan vaste bijdragen:

J. de Gr. f 2.50, W. v. d. W. f 1.—, J. L. f 0.50, S. H. f 0.50, N. A. f 2.50, A. R. f 1.—, H. G. L. f 10.—, B. N. f 2.50, allen te Amsterdam; B. B. te Z. f 4.50, Th. M. te B. f 7.50, P. K.—M. te B. f 10.—, O. S. te A. f 3.—. Totaal f 45.50.

b. Aan losse bijdragen:

P. S. te A. f 0.50, L. N. te A. f 0.50, J. M. te A. f 1.50, Kl. P. te A. f 1.—, B. M. te A. f 1.05.

Enige lezers Barentsz-buurt: f 1.60, Mw. M. A. te A. f 0.35, B. W. te A. f 1.80, een dagje in Overveen f 4.—. Totaal f 12.30.

Over de „Vlam” werd ontvangen:

a. Aan vaste bijdragen:

Prof. G. M. te A. f 5.—, Dr. J. W. M. te A. f 12.—, W. v. V. te O. f 6.50, R. W. te A. f 0.50, W. J. v. M. te Vr. f 2.50, H. O. te B. f 2.—. Totaal f 28.50.

b. Aan losse bijdragen:

A. B. te H. 1.—, J. W. H. te A. f 1.50, N. N. te Z. f 10.—, D. K. te A. f 10.—, W. v. M. te V. f 0.50, W. v. V. te O. f 1.—, E. J. B. te B. f 2.50, Ir. J. B. te A. f 5.—, J. T. te S. f 1.—, Mw. J. S. te A. f 1.—, H. S. te Z. f 5.20, Mw. R. H. te A. f 2.50, kleinere bijdragen f 2.18. Totaal f 88.38.

Totaal Generaal f 174.68.

Door omstandigheden beschikken we niet over de gegevens van de Haagse agent. Die worden bij de volgende verantwoording vermeld.

ATOOMENERGIE

VII.

In het vorige artikel van deze serie hebben wij erop gewezen, hoe de ontwikkeling van de atoomenergie er toe moet leiden, steeds meer de controle over de productie aan de particuliere ondernemers te onttrekken en in handen van de staat te leggen. Op het ogenblik, nu de atoomenergie nog praktisch geen andere betekenis heeft dan als militair wapen, is deze tendens nog niet beslissend voor de industrie als geheel. Dit moet echter onvermijdelijk anders worden als werkelijk de atoomenergie ook betekenis zou krijgen als onderdeel van de „normale” productie.

In Amerika wordt de ontwikkeling van de atoomenergie geleid door de Atomic Energy Commission. Deze commissie heeft tot taak, het onderzoek te regelen voor de ontwikkeling der atoomenergie zowel voor oorlogs- als voor vredesdoeleinden. Zij neemt beslissingen ten aanzien van de uitvoering van grote projecten voor beide doeleinden. Hieronder vallen de grote installaties voor de zuivering van het uranium en de andere noodzakelijke grondstoffen, voor de scheiding van licht en zwaar uranium, de bouw van de uraniumzuil, de operatie van deze zuil voor de productie van plutonium, de productie van atoombomben, het op grote schaal bereiden van radio-actieve stoffen, de benutting van de door de zuil geleverde warmte-energie, de constructie van nieuwe atoomwapens. Hoewel verschillende onderdelen van deze processen aan particuliere ondernemingen zijn uitbesteed, worden zij allen volkomen gecontroleerd door de A.E.C. en gefinancierd door staatskapitaal. Geen enkele particuliere onderneming kan zich in deze zelfstandig maken daar deze slechts een deelproces uitvoert, dat zonder het verband met de overige onderdelen in de reeks onmogelijk wordt. En bovendien worden deze deelprocessen zelf uitgevoerd onder de strengst mogelijke controle en onder straffe militaire censuur. Geen meer volkomen en absolute macht van de staat is denkbaar, dan die verwezenlijkt is in de organisatie van de ontwikkeling der atoomenergie in Amerika.

Het is algemeen bekend, dat de organisatie van deze controle door de staat een groot strijdpunt is geweest. Tijdens de oorlog stond de ontwikkeling der atoomenergie uitsluitend onder militaire controle. Deze toestand leidde tot grote ontevredenheid onder de wetenschappelijke werkers, die in zo groot aantal bij deze ontwikkeling waren ingeschakeld. Zij voelden zich belemmerd in hun onderzoek door de veel te straffe en ondeskundige controle, door de onmogelijkheid zich op de hoogte te stellen van de gang van zaken in andere onderdelen van het proces. Zij voelden zich beperkt in hun vrijheid van onderzoek, van publicatie van resultaten en in eigen ontwikkelingsmogelijkheden. En niet in de laatste plaats verzetten zij zich tegen het ondraaglijke voortdurende toezicht op hun

persoonlijke handelingen en wensten zij de controle over de gang van zaken in dit grootse bedrijf. Hier, in de organisatie van de „atoomenergie”, komt voor het eerst duidelijk een nieuwe ideologie tot uiting, die bij deze technische leiders van het productieproces is gegroeid, n.l. de opvatting dat zij deze tak van industrie in zijn geheel moeten controleren en onder beheer hebben. Het is voor hen volkomen vanzelfsprekend, dat de atoomenergie niet door particuliere industrie kan worden ontwikkeld, zowel door de enorme omvang van zijn projecten, de enorme kapitalen die hierin moeten worden gestoken, zonder voorlopig winst af te werpen of zelfs zonder garantie voor winst in latere jaren, als door zijn gevaarlijke internationale en militaire aspecten. Zij verzetten zich echter, op de reeds genoemde gronden, tegen de directe militaire beheersing. Volgens hen zou een civiele controle in alle opzichten doelmatiger zijn en behoeft deze geen afbreuk te doen aan de ontwikkeling van de atoomenergie voor oorlogsdoeleinden, of aan de militaire geheimhouding. Integendeel, door de grotere bereidwilligheid die door de wetenschappelijke werkers aan de dag zou worden gelegd, zou de toestand ook in dit opzicht nog sterk kunnen worden verbeterd. Zo werd de A.E.C. ingesteld met het doel, „nieuwe en betere atoomwapens voor te bereiden, de productie van de atoombom op massa-basis uit te voeren en (maar dit komt in de laatste plaats) de toepassing van de atoomenergie voor vredesdoeleinden te bestuderen”. Door de A.E.C. is de controle op de atoomenergie overgegaan aan een commissie, waarin zijn vertegenwoordigd de Amerikaanse staat, de particuliere industrie, de banken, het militaire apparaat en de wetenschappelijke werkers. Men vat dit op als een systeem van „civiele controle” en het schijnt wel, alsof inderdaad het gehele proces hierdoor soepeler verloopt.

Men herinnert zich ook het verzet tegen het tot stand komen van deze commissie. Dit verzet ging uit van twee verschillende zijden. Aan de ene kant kwam het uit militaire kringen, die niets van hun volledige controle over dit zo belangrijke project wilden prijsgeven. In de tweede plaats kwam het van particuliere ondernemers, met name van de grote particuliere krachtcentrales, die de concurrentie van de atoomenergie met hun ondernemingen vreesden. Deze laatsten wilden het „particuliere initiatief” der grote ondernemingen een veel groter plaats inruimen. Met hand en tand verzetten zij zich tegen de benoeming van David Lilienthal, de vroegere directeur van de Tennessee Valley Authority, die met zijn stuwdammen een aantal der grote particuliere krachtmachines in het Zuiden had doodgeconcurrereerd. Lilienthal werd door Republikeinen en Zuidelijke Democraten beschuldigd van communistische sympathieën. Wat zich hier in werkelijkheid afspeelt is het verzet

der particuliere ondernemingen tegen de monopolisering van de industrie door de staat.

Nergens duidelijker dan in de ontwikkeling der atoomenergie wordt bewezen, hoe de absolute heerschappij van de staat over de productie een noodzaak is geworden voor het moderne kapitalisme. Het onderwerpen van deze tak van productie aan de ongeorganiseerde controle door het particuliere kapitaal is een onmogelijkheid. Geen onderneming, zelfs niet de grootste Amerikaanse trust, kan de ongetelde miljarden opbrengen, die hiervoor nodig zijn of kan het risico nemen van het volkomen verlies dezer miljarden, als de atoomenergie eens niet rendabel zou blijken. Geen staat ook kan de productie van het machtigste wapen, de atoombom en aanverwante producten, losmaken van zijn eigen dwingende controle. Waar de atoomenergie zich doorzet, maakt hij onvermijdelijk en in volstrekte mate een einde aan de privaatskapitalistische ontwikkeling. Waar de atoomenergie zich doorzet, wordt het staatskapitalisme noodzaak. Terecht zijn de grote particuliere ondernemingen in Amerika hiervoor bevreesd, terecht schreeuwen zij „communisme”, hierbij denkende aan Rusland. Terecht ook wijst de Amerikaanse regering op de noodzaak van de staatsheerschappij. Tep onrecht echter beweert zij, mede door de mond van Lilienthal, dat de „democratie” (naar officiële Amerikaanse opvatting) hierdoor niet in gevaar wordt gebracht. Want de auto-cratie van de staatsmacht zal door het feit dat zijn agenten (voorlopig) nog op „democratische” wijze worden aangewezen, niet ongedaan worden gemaakt, wanneer zijn controle over de industrie een absolute wordt.

VERGADERINGEN

Voor lezers en genodigden worden in de maand October in ENSCHEDE EN ZUPHEN bijeenkomsten belegd, waar als onderwerp aan de orde komt: De positie van de Nederlandse arbeidersklasse voor en na de wereldoorlog.

De bijeenkomst te Enschede wordt gehouden op Zondag 3 October 's morgens tien uur in hotel „Avion”.

De bijeenkomst te Zuphen vindt plaats op Zaterdag 2 October des avonds half acht in het Volkshuis.

Wij nodigen u allen uit deze bijeenkomsten bij te wonen.

„Arbeidersraden” in commissie?

Wil ieder die nog gebonden exemplaren van „De arbeidersraden” in commissie heeft, daarvan schriftelijk melding maken bij onze administratie Postbus 7046, Amsterdam-Zuid 11?

Bij voorbaat onzen dank.

ABONNEES OPGELET!

Het derde kwartaal staat voor de deur. U bewijst de administratie een grote dienst, door uw abonnementsgeld een dezer dagen over te maken. En het bespaart U de inruilingskosten. Storting op Postrekening Uitgeverij „De Vlam” 168797. Bedrag f 1.50 en als het kan iets extra's voor „Spartacus op de Vesuvius”.

9 OCTOBER 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 40

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

DE LES VAN BERLIJN

Reeds tijdens de tweede wereldoorlog vonden besprekingen plaats tussen Amerika, Engeland en Rusland over de na de oorlog te voeren gemeenschappelijke politiek ten opzichte van de overwonnen landen.

Over de landen die door Rusland alleen bezet waren, rezen niet direct geschillen, hoewel de scheepvaart op de Donau eigenlijk al spoedig een struikelblok werd. Dat de samenwerking tussen Oost en West een desillusie zou worden bleek echter voornamelijk op de verschillende conferenties, die door de vier mogendheden gehouden werden, waar de politiek besproken werd, die in Duitsland en Oostenrijk door de bezetters gemeenschappelijk gevoerd zou moeten worden. De conferentie te Moskou belegd in Februari 1947 door de Grote Vier, had tot doel, te komen tot een gemeenschappelijke politiek in Duitsland. Een overeenstemming is toen niet bereikt.

Het bleek, dat Amerika, Engeland en Frankrijk politiek en economisch tegenover Rusland stonden. De verdeling van de wereld in twee vijandige blokken, begon zich toen reeds duidelijker af te tekenen. En terwijl Marshall in Moskou nog confereerde, richtte President Truman een boodschap tot het Amerikaanse congres, die aan duidelijkheid niets te wensen overliet. Truman vroeg 400 miljoen dollar voor hulpverlening aan Griekenland en Turkije, en richtte zijn aanval rechtsstreeks op de politiek van de Sowjet-Unie. De tegenstellingen traden steeds duidelijker aan de dag, de strijd om de wereldheerschappij tussen het Anglo-Amerikaanse en het Russische blok begon geleidelijk scherper vormen aan te nemen. En, terwijl beide partijen probeerden zoveel mogelijk gebieden onder hun invloedssfeer te brengen, Rusland op de Balkan, Amerika in West- en Zuid-Europa, terwijl in China en Griekenland de strijd in feite al met de wapenen gevoerd werd, werd in Nov. van vorig jaar nog weer een conferentie in Londen belegd om het Duitse probleem te bespreken. Het moest toen al voor iedereen, die de politieke gebeurtenissen gevolgd had, duidelijk zijn, dat op

deze conferentie geen overeenstemming tot stand kon komen.

De Verenigde Staten streven er naar om in die landen, die buiten het onmiddellijke machtsbereik van Rusland liggen, een politieke en economische afhankelijkheid te scheppen door het verstrekken van credieten en kapitaalsgoederen, zoals dit in het Marshall-plan vast vorm heeft aangenomen. Zij willen ook Duitsland bij de z.g. Marshall-landen voegen en zij hebben op de Londense conferentie de Russische rivaal duidelijk gemaakt, dat Bizonia, dus dat deel van Duitsland dat onder gemeenschappelijke bezetting van de Westelijke bondgenoten staat, in hun machtsgebied, door middel van het Marshall-plan, ingeschakeld zal worden. Geen wonder, dat weer geen overeenstemming met Rusland bereikt kon worden.

De politiek van de Westerse mogendheden in Duitsland was na de vorming van Bizonia er op gericht, die voorwaarden te scheppen, die het nodig had voor de inschakeling in de Marshall-landen. Dat betekent, dat het economische stelsel, hetzelfde moest zijn, als dat van de Westerse landen, en het bedrijfsleven dus in handen moest blijven van privaatskapitalistische machten. Naar een parlementaire Duitse regering werd gestreefd, die natuurlijk onder-toezicht van de bezettingsautoriteiten moest staan.

Het sluitstuk in deze hele politiek was de invoering van de Westerse Mark, waarvan de waardevastheid door Amerika werd gegarandeerd. Daarmee dwong Amerika het economische leven in West-Duitsland zich te richten naar de Dollar.

Wanneer we de gehele ontwikkeling van de politiek in het oog houden die Amerika en Rusland gevoerd hebben, met als doel de wereldheerschappij, dan begrijpen we, waarom beide partijen zo hardnekkig zijn in het Berlijnse conflict. Dan begrijpen we ook, dat in werkelijkheid de strijd veel verder gaat, dan de strijd om de Duitse hoofdstad. Immers, indien de Westmark als betaalmiddel in Berlijn erkend zou worden, zouden betalingen ook moeten geschieden naar de ge-

bieden om Berlijn, die Berlijn van grondstoffen en voedsel voorzien en die door Rusland bezet zijn. Het gevolg zou zijn, dat de Westmark langzaam in het Russische gebied zou doordringen, wat er toe zou kunnen leiden, dat het economische en politieke stelsel van de Marshall-landen uitgebreid zou worden tot het gebied achter „het stalen gordijn”.

Het gaat dus om de machtsstrijd tussen twee economische systemen, die samenwerking uitsluiten. In Amerika zijn het de enorme kapitaalsmonopolies, die de alleenheerschappij in hun productiegebied op eisen, en die Europa behoeven als afzetgebied voor hun productie en als beleggingsgebied voor hun aangroeiend kapitaal, wat dus tevens wil zeggen, dat zij de Europese arbeidersklasse in hun uitbuitingssfeer moeten betrekken. Zij behoeven in werkelijkheid de gehele wereld voor de uitbreiding van hun productieorganisatie, voor hun winstproductie. Die wereld moet vrij voor hen open staan. Maar overal waar Rusland zich vastgezet heeft, stuit dit oppermachtig kapitalisme op een gesloten economisch systeem, dat het gehele bedrijfsleven aan banden legt, ordent, wetten voorschrijft. Een systeem, waar de staatsbureaucratie de macht heeft, de uitbuiting organiseert en de productie beheerst.

Waar Rusland doordringt, wordt Amerika verdrongen. Het wordt een strijd om de macht, waarbij altijd één van de twee moet wijken. Geen enkel land kan op de duur beide systemen in zich verenigen.

De gebeurtenissen van de laatste tijd in Yoego-Slavië zijn hiervan wel het sprekendste bewijs. Yoego-Slavië is voor zijn industrialisatie op de invoer uit het Westen aangewezen. Het voert wel naar Rusland uit, maar Rusland kan niet in zijn behoeftes aan grondstoffen en kapitaalsgoederen voorzien. Maar Amerika is zeker niet van zins in een land een industriële opbouw mogelijk te maken, waarvan Rusland de vruchten zou plukken.

Wil Yoego-Slavië dus van het Westen de benodigde goederen blijven betrekken — en indien het dit niet doet, zou het economisch te gronde gaan — dan zal het zich aan de Russische invloed moeten onttrekken. Het zou zich dus ook politiek naar het Westen moeten oriënteren. Zoals we uit de persberichten van deze week